
TSFS 2010:111

Utkom från trycket
den 5 juli 2010

LUFTFART

Serie GEN

**Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om flygräddningstjänst**

Innehåll

1 kap. Inledande bestämmelser	1
Tillämpningsområde	1
Grundläggande bestämmelser	1
Definitioner och förkortningar	1
2 kap. Grundläggande krav	5
Flygräddningstjänst	5
Kompetens	5
Kommunikation	6
Räddningsenheter	6
Utrustning	6
3 kap. Samarbete	7
Samarbete med andra tjänster	7
Informationsspridning	8
4 kap. Förberedande åtgärder	8
Information	8
Verksamhetsplaner	9
Alarmeringstjänst i närheten av flygplats	10
Alarmeringstjänst i andra områden än i närheten av flygplats	10
SAR-enheter	11
5 kap. Operativa förfaranden	11
Information om nödsituationer	11
Förfaranden för flygräddningscentralen under kritiska lägen	11
<i>Ovisshetsläge</i>	<i>11</i>
<i>Beredskapsläge</i>	<i>11</i>
<i>Nödläge</i>	<i>12</i>
<i>Påbörjande av flygräddningsinsats med avseende på luftfartyg vars position är okänd</i>	<i>12</i>
<i>Information till luftfartyg som deklarerat kritiskt läge</i>	<i>13</i>
Metoder för räddningsenheter	13
Förfaranden för flygräddningscentralen – avsluta och avbryta uppdrag	13
Förfaranden vid en olycksplats	14
<i>Åtgärder från befälhavare för ett luftfartyg som upptäcker att ett annat luftfartyg, sjöfarkost eller någon annan är i nöd</i>	<i>14</i>
Avvikelse rapportering och utvärdering	15
6 kap. Undantag	15

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	15
Bilaga 1 Svensk flygräddningsregion	17
Bilaga 2 Röd torn	19
Bilaga 3 Grön torn	21
Bilaga 4 Gul torn	23
Bilaga 5 Blå torn	25
Bilaga 6 Gulgrön ACC	27
Bilaga 7 Blå ACC	29
Bilaga 8 Signaler för flygräddningstjänst	31

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om flygräddningstjänst;

TSFS 2010:111

Utkom från trycket
den 5 juli 2010

beslutade den 23 juni 2010.

Transportstyrelsen föreskriver följande med stöd av 74, 115 och 118 §§ luftfartsförordningen (1986:171) och beslutar följande allmänna råd.

LUFTFART

Serie GEN

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av den som driver flygräddningscentralen och de som planerar eller på något sätt deltar eller är förberedda för att delta i flygräddningsinsatser samt av de som utövar alarmeringstjänst för luftfarten.

Grundläggande bestämmelser

2 § Grundläggande bestämmelser om flygräddningstjänst finns i:

1. luftfartslagen (1957:297)
2. luftfartsförordningen (1986:171)
3. lagen (2003:778) om skydd mot olyckor
4. förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor.

Definitioner och förkortningar

3 § I dessa föreskrifter avses med

<i>ACC</i>	(Area Control Centre) enhet som utövar områdeskontrolltjänst inom sitt ansvarsområde
<i>ACO</i>	(Aircraft Co-ordinator) befälhavare/enhet som koordinerar luftburna SAR-enheter vid en räddningsinsats
<i>AIP</i>	(Aeronautical Information Publication) publikation som ges ut av en stat eller på uppdrag av en stat och som innehåller varaktig information av betydelse för luftfarten
<i>ATS</i>	(Air Traffic Services) se flygtrafikledningstjänst

<i>ATS-flygväg</i>	angiven luftväg som upprättats för att kanalisera flygtrafik där så behövs för att utöva flygtrafikledningstjänst
<i>alarmeringstjänst</i>	verksamhet med uppgift att underrätta berörd enhet när ett luftfartyg behöver räddningstjänst samt i nödvändig omfattning stödja denna enhet
<i>befälhavare</i>	den pilot som har utsetts av operatören, eller i fråga om allmänflyg, ägaren, som för befäl och ansvarar för att flygningen utförs på ett säkert sätt
<i>beredskapsläge</i>	en situation under vilken man hyser oro för ett luftfartygs och de ombordvarandes säkerhet (internationell beteckning: ALERFA)
<i>Cospas-Sarsat</i>	ett internationellt satellitsystem som förmedlar positionsberäknade nödsignaler till räddningscentraler
<i>driftavvikelse</i>	driftavbrott, defekt, fel eller annan onormal omständighet som har eller kan ha inverkat på flygsäkerheten eller genomförandet av en flygräddningsinsats
<i>efterforskning</i>	uppgift att fastställa position för luftfartyg som saknas, havererat eller nödlandat
<i>efterforskningsuppgift</i>	avgränsad uppgift som av flygräddningscentral under efterforskning kan tilldelas en enhet som utövar flygtrafikledningstjänst
<i>ELT</i>	(Emergency Locator Transmitter) nödsändare ombord på luftfartyg
<i>fartyg</i>	luftfartyg eller sjöfarkost
<i>flygkontrolltjänst</i>	(Air Traffic Control Service, ATC) den sammanfattande benämningen på områdeskontrolltjänst, inflygningskontrolltjänst och flygplatskontrolltjänst vilket är en tjänst som tillhandahålls i syfte att a) förebygga kollisioner – mellan luftfartyg, och– mellan luftfartyg och ett hinder inom manöverområdet, samtb) påskynda och bibehålla ett välordnat flygtrafikflöde
<i>flygräddningscentral</i>	(Aeronautical Rescue Co-ordination Centre, ARCC) enhet som har ansvaret för att tillhandahålla en effektiv flygräddningstjänst och för att koordinera och leda flygräddningsuppdrag inom en flygräddningsregion
<i>flygräddningsregion</i>	avgränsat område inom vilken flygräddningstjänst utövas

<i>flygräddningstjänst</i>	(Search and Rescue, SAR) verksamhet med uppgift att efterforska och lokalisera saknat luftfartyg samt undsätta nödställda i Väneren, Vättern, Mälaren och till havs
<i>flygtrafikledningstjänst</i>	sammanfattande begrepp för flygkontrolltjänst, flygrådgivningstjänst, flyginformationstjänst och alarmeringstjänst
<i>FPC</i>	(Flight Planning Centre) färdplaneringscentral, en benämning på en enhet som svarar för färdplanshantering, flygbriefingstjänst och flygvädertjänst för luftfarten
<i>förmodat haveri</i>	situation när ett luftfartyg förmodas ha havererat men den exakta platsen inte är känd enligt villkoren i definitionen av ”känd haveriplats”
<i>haveri</i>	olyckshändelse med luftfartyg
<i>homing-funktion</i>	utrustning som detekterar nödsändning på nödfrekvenser och som leder en räddningsenhet till nödsändningens position
<i>IAMSAR</i>	International Aeronautical and Maritime Search and Rescue Manual
<i>insatsledare</i>	person vid en flygplats som på uppdrag av den kommunala räddningstjänsten leder en räddningsinsats intill dess att ledningen tas över av den kommunala räddningstjänsten
<i>kritiska lägen</i>	en generisk term som kan betyda ovisshetsläge, beredskapsläge eller nödläge
<i>känd haveriplats</i>	haveriplats vars exakta läge fastställs genom att ATS-personal direkt iakttagit platsen eller genom att räddningsenhet kommit fram till och angivit platsen
<i>larmcentral</i>	enhet med uppgift att ta emot och vidarebefordra larm
<i>luftbevakning</i>	militär funktion som bevakar svenskt luftrum
<i>luftburen SAR-enhet</i>	ett luftfartyg som har särskild utrustning och bemanning som är utbildad och övad för att efterforska och lokalisera nödställda luftfartyg samt pejla nödsändare
<i>medelstor flygräddningsinsats</i>	efterforskning av luftfartyg i turbulenskategori M (Medium), vilket innebär en maximal tillåten startvikt lägre än 136 000 kg men högre än 7 000 kg

<i>NOTAM</i>	(Notices to Airmen) meddelande som distribueras via telekommunikation och innehåller information om tillkomst, beskaffenhet eller förändring av anläggningar, tjänster, procedurer och riskkällor för luftfart om vilket kännedom i tid är av väsentlig betydelse för flygtrafiken
<i>nödläge</i>	en situation där det är skäligt att anta att ett luftfartyg och de ombordvarande befinner sig i allvarlig och överhängande fara eller behöver omedelbar hjälp (internationell beteckning: DETRESFA)
<i>områdeskontrolltjänst</i>	flygkontrolltjänst för kontrollerade flygningar i ett luftrumblock
<i>operatör</i>	en person, organisation eller ett företag som bedriver luftfartsverksamhet
<i>ovisshetsläge</i>	en situation där det råder ovisshet om luftfartygets och de ombordvarandes säkerhet (internationell beteckning: INCERFA)
<i>pejlgrupp</i>	utbildad personal vid flygplats med bärbar pejlutrustning och utrustning för positionsangivelse
<i>restriktionsområde</i>	avgränsat luftrum över en stats landområde eller territorialvatten, inom vilken rätten till luftfart är inskränkt enligt särskilda bestämmelser
<i>RKC</i>	polisens rikskommunikationscentral
<i>räddning</i>	insats avsedd att undsätta människor i nöd, uppfyllande av initiala medicinska och andra behov samt förflyttning av personerna till säker plats
<i>räddningsledare</i>	person som leder en räddningsinsats i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor
<i>räddningsenhet</i>	övergripande benämning på enheter som kan medverka i en räddningsinsats
<i>SAR-enhet</i>	en mobil resurs som består av utbildad personal och som har utrustning för att genomföra snabba och effektiva efterforsknings- och räddningsinsatser
<i>signifikant punkt</i>	ett fastställt geografiskt läge som används för att definiera en ATS-flygväg eller ett luftfartygs flygbana samt för andra navigations- och ATS-ändamål
<i>skiftledare</i>	arbetsledare för pågående skift
<i>SS-meddelande</i>	prioriterat meddelande som sänds via luftfartens fasta förbindelsenät
<i>systemavvikelse</i>	en onormal omständighet, som har eller kan ha inverkat på flygsäkerheten eller genomförandet av en flygräddningsinsats, avseende teknik, förfaranden och personal som satts samman för att sköta en funktion inom flygräddningstjänsten

<i>TMC</i>	(Terminal Control Centre) enhet som utövar områdeskontrolltjänst och inflygningskontrolltjänst inom terminalområde
<i>torn</i>	plats varifrån flygtrafikledningstjänst för flygplats- trafik i regel utövas
<i>UN-nr</i>	fyrställigt tal som identifierar ämnen och föremål, s.k. farligt gods, vilka kan innebära fara i samband med transport och som kan tydliggöra innehållet i t.ex. förpackning eller fraktcontainer.

2 kap. Grundläggande krav

Flygräddningstjänst

1 § Den som driver flygräddningscentralen ska se till att flygräddningsledare använder upprättade processer som inkluderar planering av nationella och internationella samarbetsprocesser och utbildning för att förbättra tillhandahållandet av tjänsterna.

2 § Den som driver flygräddningscentralen ska se till att det finns avbrottsplaner så att flygräddningstjänst vid behov tillfälligt kan bedrivas i alternativa lokaler.

3 § Den som driver flygräddningscentralen ska se till att det finns kapacitet att leda två samtidiga medelstora flygräddningsinsatser.

Verksamheten ska löpande analyseras och riskbedömas för att bibehålla säkerhet och tillgänglighet. Om analyser och riskbedömningar visar annat behov ska Transportstyrelsen meddelas.

4 § Flygräddningscentralen ska vara bemannad dygnet runt av utbildade flygräddningsledare för att flygräddningstjänst alltid ska kunna tillhandahållas i svensk flygräddningsregion.

Information om omfattningen av den svenska flygräddningsregionen finns i bilaga 1.

Kompetens

5 § Flygräddningsledarna på flygräddningscentralen ska ha god kunskap om flygtrafikledningssystemet, god kunskap om luftfartyg, behärska radio-telefonikommunikation samt ha goda kunskaper i koordinering av operativa funktioner.

Flygräddningsledarna ska ha sådana kunskaper i svenska och engelska som är nödvändiga för tjänsten.

6 § För att uppnå och bibehålla maximal effektivitet inom flygräddningstjänsten ska flygräddningspersonalen ges regelbunden utbildning för att bibehålla kompetens samt medverka i lämpliga övningar.

7 § Den som driver flygräddningscentralen ska se till att det finns en utbildningsplan för flygräddningsledare som ska vara godkänd av Transportstyrelsen. Utbildningsplanen ska omfatta både grundutbildning och utbildning för att upprätthålla nödvändig kompetens.

Kommunikation

8 § Flygräddningscentralen ska ha en snabb och tillförlitlig tvåvägs-kommunikation med:

1. berörda flygtrafikledningsenheter,
2. radiostationer belägna vid kusten och som kan meddela och kommunicera med sjöfarkoster i området där så är lämpligt,
3. alla räddningscentraler för sjöfart och luftfart i angränsande regioner,
4. utsedda flygväderenheter eller övervakningsenheter för flygväder,
5. SAR-enheter,
6. larmcentraler (larmcentraler förmedlar kontakt med sjukvård och kommunal räddningstjänst),
7. RKC och samtliga polismyndigheter,
8. Cospas-Sarsat Mission Control Centre som betjänar flygräddningsregionen, och
9. luft- och sjöbevakningscentraler.

Räddningsenheter

9 § Flygräddningscentralen ska ha tillgång till SAR-enheter som är lämpligt placerade och utrustade för flygräddningsverksamhet.

Den som driver flygräddningscentralen ska lämna information om SAR-enheter till Transportstyrelsen för publicering i AIP (Aeronautical Information Publication).

Allmänna råd

Räddningsenheter som inte kvalificeras som SAR-enheter, men som kan delta i flygräddningsverksamhet, kan utgöra en del av verksamhetsplanen för flygräddningstjänsten.

10 § Flygräddningscentralen ska hålla sig informerade om SAR-enheternas beredskap och förmåga.

Utrustning

11 § Luftburna SAR-enheter ska vara utrustade för att snabbt kunna lokalisera en olycka och ge rätt assistans.

Allmänna råd

Varje luftburen SAR-enhet bör ha en snabb och tillförlitlig tvåvägs-kommunikation med andra SAR-enheter som arbetar med samma uppdrag.

Luftburna SAR-enheter bör utrustas med NVD (Night Vision Devices).

Luftburna SAR-enheter som verkar över hav bör utrustas med vinsch (gäller endast helikopter).

12 § Varje luftburen SAR-enhet ska vara utrustad så att den kan kommunicera på nödfrekvens för luftfartyg och anvisade frekvenser vid olycksplatser.

13 § Varje luftburen SAR-enhet ska vara utrustad med en pejltrustning med homing-funktion på nödfrekvenser för luftfarten.

14 § Varje luftburen SAR-enhet ska vara utrustad så att den kan kommunicera med fartyg när den används för SAR-uppdrag över havsområden.

15 § Minst ett av de luftfartyg som deltar i flygräddningsuppdraget ska medföra överlevnadsutrustning som kan fällas från luften, förutom när det är känt att det inte luftledes behöver tillföras förnödenheter till överlevande med hjälp av luftfartyg.

Allmänna råd

Den som driver flygräddningscentralen bör se till att överlevnadsutrustning, som är lämpligt nedpackad för att fällas från luftfartyg är placerad vid passande flygplatser.

3 kap. Samarbete**Samarbete med andra tjänster**

1 § Flygräddningscentralen ska samarbeta med flygtrafikledningseenheter som utövar alarmeringstjänst.

Allmänna råd

För att underlätta samarbetet bör flygräddningsledarnas kunskaper vidareutvecklas genom ömsesidigt erfarenhetsutbyte vid studietjänstgöring vid flygtrafikledningseenheter samt vid SAR-seminarier.

2 § Utöver den skyldighet att delta i flygräddningstjänst, inklusive efterforskningsuppgifter, som följer av 11 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297) kan en flygtrafikledningseenhet, efter samråd med flygräddningscentralen, påbörja efterforskning vid förmodat haveri i närheten av en flygplats.

3 § När kapaciteten på berörd flygtrafikledningsenhet tillåter ska enheten:

1. bistå flygräddningscentralen med insamling av fakta och annan information av vikt,
2. vara sambandslänk mellan flygräddningscentralen och räddningsenheter, och
3. leda pejlggrupper alternativt vara sambandslänk mellan flygräddningscentralen och pejlggrupper.

4 § Flygräddningscentralen ska samarbeta med myndigheter och organisationer som utreder tillbud och haverier.

5 § Den som driver flygräddningscentralen ska utse en kontakt som ska ta emot nödinformation från Cospas-Sarsat.

6 § Flygräddningscentralen ska vid behov bereda etablering av tillfälliga restriktionsområden för andra myndigheters behov med anledning av räddningstjänstverksamhet, enligt Transportstyrelsens instruktioner.

Informationsspridning

7 § Flygräddningscentralen ska ge all information som är nödvändig för tillträde för räddningsenheter från andra stater till svenskt territorium åt berörda räddningsenheter och räddningscentraler.

4 kap. Förberedande åtgärder

Information

1 § Flygräddningscentralen ska alltid ha tillgänglig och aktuell information om följande i flygräddningsregionen:

1. SAR-enheter,
2. flygtrafikledningsenheter,
3. kommunikationsmedel som kan användas i flygräddningsverksamheten,
4. adresser och telefonnummer till alla myndigheter och företag och deras utsedda representanter som arbetar med verksamheten i området,
5. räddningsenheter och andra resurser inklusive medicinsk utrustning och transportutrustning som sannolikt kan vara användbara i flygräddningsverksamheten,
6. plats och öppethållningstid för de flygtrafikledningsenheter som har radiopassning och vilka frekvenser som dessa bevakar,
7. platser där förråd av nöd- och överlevnadsutrustning som kan fällas från luften förvaras, och
8. föremål som finns i naturen och som kan misstas för att vara ett luftfartyg i nöd, särskilt om de ses från luften.

Allmänna råd

Uppgifter om tornens extra öppethållningstider kan fås via ACC.

2 § Flygräddningscentralen ska ha tillgång till information från lämpliga sjötrafikrapporteringsystem i havsområden för att underlätta flygräddningsverksamhet till havs.

Verksamhetsplaner

3 § Flygräddningscentralen ska ta fram detaljerade verksamhetsplaner för flygräddningsverksamheten inom flygräddningsregionen.

Metoderna i verksamhetsplanerna ska så långt möjligt överensstämma med de metoder som beskrivs i IAMSAR Manual Volume II (Doc 9731-AN/958), fjärde utgåvan, utfärdad 2008.

Allmänna råd

Den verksamhetsplan som beskriver undsättning av ett stort antal överlevande bör tas fram gemensamt med representanter från operatörerna och andra offentliga eller privata organisationer som kan bistå med räddningstjänster eller dra nytta av dem.

4 § Verksamhetsplanerna ska i den mån det är möjligt beskriva tillgänglighet till flygplatser och hur service till räddningsenheter som används i flygräddningsverksamheten ska ges. Med tillgänglighet avses öppnande av flygplats, tankning av luftfartyg och tillgång till väderinformation. Verksamhetsplanerna ska även omfatta planering för de räddningsenheter som tillhandahålls av andra stater.

5 § Verksamhetsplanerna ska innehålla detaljer om de åtgärder som ska vidtas av personer som deltar i arbetet med flygräddningstjänst, inklusive:

1. processer för hur flygräddningsverksamheten ska utföras i flygräddningsregionen,
2. hur tillgängliga kommunikationssystem och anläggningar används,
3. de åtgärder som ska vidtas gemensamt med andra räddningscentraler,
4. metoder för att larma luftfartyg och sjöfarkoster på sträcka till havs,
5. skyldigheter och rättigheter för de personer som har tilldelats flygräddningsuppgifter,
6. möjlig omflyttning av utrustning som kan krävas på grund av väder eller andra förutsättningar,
7. metoder för att få information som är relevant för flygräddningsverksamheten, som till exempel väderleksrapporter, väderprognoser och lämpliga NOTAM,
8. metoder för att från andra räddningscentraler begära den hjälp som behövs, vilket omfattar luftfartyg, sjöfarkoster, personer eller utrustning,
9. metoder för att hjälpa luftfartyg i nöd som tvingas nödlanda på vatten att få hjälp av sjöfarkoster,

10. metoder för att bistå luftburna SAR-enheter, räddningsenheter eller andra luftfartyg att kunna nå ett luftfartyg i nöd,

11. samarbetsåtgärder som ska vidtas i samverkan med flygtrafikledningsenheter och berörda myndigheter i syfte att hjälpa luftfartyg som är utsatt för, eller tros vara utsatt för brottsliga handlingar som kan påverka luftfartygets säkerhet, och

12. rutiner för utsändning av NOTAM vid etablering av restriktionsområden.

6 § Verksamhetsplanerna för flygräddningstjänst ska integreras med flygplatsernas planer för nödsituationer när sådana finns, för att kunna tillhandahålla flygräddningstjänst i närheten av flygplatser. För kustnära flygplatser gäller det även vattenområden.

Alarmeringstjänst i närheten av flygplats

7 § Flygtrafikledningsenheter som utövar alarmeringstjänst i närheten av flygplats ska upprätta checklistor för kritiska lägen.

Checklistorna ska omfatta följande situationer samt benämnas enligt följande:

- ”Haveri med känd haveriplats”, röd checklista,
- ”Varningslarm”, grön checklista (används när fara hotar luftfartyg i närheten av flygplats),
- ”Förmodat haveri eller haveri med okänd haveriplats”, gul checklista, och
- ”Hot mot luftfartyg i luften”, blå checklista (används vid brottslig handling mot luftfartygs säkerhet i luften).

Allmänna råd

För att underlätta samarbetet mellan flygräddningscentralen och flygtrafikledningsenheter som utövar alarmeringstjänst i närheten av flygplats bör checklistorna utformas i enlighet med bilagorna 2–5. Checklistorna kan anpassas efter lokala förhållanden.

Checklistorna bör samordnas med flygräddningscentralen och räddningstjänst vid flygplats.

Berörd larmcentral bör informeras om fastställda checklistor.

Alarmeringstjänst i andra områden än i närheten av flygplats

8 § Flygtrafikledningsenheter som utövar alarmeringstjänst i andra områden än i närheten av flygplats ska upprätta checklistor för kritiska lägen.

Checklistorna ska omfatta följande situationer samt benämnas enligt följande:

- ”Varningslarm, förmodat haveri eller haveri med okänd haveriplats”, gul/grön checklista och

– ”Hot mot luftfartyg i luften”, blå checklista (används vid brottslig handling mot luftfartygs säkerhet i luften).

Allmänna råd

För att underlätta samarbetet mellan flygräddningscentralen och enheter som utövar alarmeringstjänst i andra områden än i närheten av flygplats bör checklistorna utformas i enlighet med bilagorna 6–7.

Checklistorna bör samordnas med flygräddningscentralen.

SAR-enheter

9 § Varje luftburen SAR-enhet ska:

1. ha kännedom om alla delar i verksamhetsplanen som anges i detta kapitel och som är nödvändiga för att enheten ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt,
2. hålla flygräddningscentralen informerad om sin beredskap, och
3. kunna ge första hjälpen med enkla hjälpmedel (gäller endast helikopter).

10 § SAR-enheterna ska ha tillgång till utrustning för första hjälpen, signalanordningar och annan räddnings- och överlevnadsutrustning.

5 kap. Operativa förfaranden

Information om nödsituationer

1 § Omedelbart efter att flygräddningscentralen har fått information om att ett luftfartyg befinner sig i en nödsituation ska den värdera informationen och bedöma omfattningen av de åtgärder som behöver vidtas.

2 § När flygräddningscentralen har fått information om ett luftfartyg i nöd från någon annan källa än från en flygtrafikledningsenhet, ska den avgöra vilket kritiskt läge som föreligger och vidta lämpliga åtgärder.

Förfaranden för flygräddningscentralen under kritiska lägen

Ovisshetsläge

3 § När det uppstår ett ovisshetsläge ska flygräddningscentralen i största möjliga mån samarbeta med flygtrafikledningsenheter och med andra lämpliga organisationer för att snabbt kunna värdera inkommande rapporter.

Beredskapsläge

4 § När ett beredskapsläge uppstår ska flygräddningscentralen omedelbart informera berörda räddningsenheter och vidta nödvändiga åtgärder.

Nödläge

5 § När ett nödläge råder eller antas råda ska flygräddningscentralen:

1. omedelbart larma räddningsenheterna i enlighet med lämplig verksamhetsplan,
2. fastställa luftfartygets senast kända position, bedöma denna positions noggrannhetsgrad och, på grundval av den informationen och omständigheterna fastställa efterforskningsområdet,
3. fortlöpande följa luftfartygets position och vidta förberedande åtgärder när luftfartyg i luften deklarerar nödläge,
4. underrätta operatören, när det är möjligt, och därefter löpande hålla operatören underrättad om utvecklingen,
5. underrätta andra räddningscentraler vars hjälp skulle kunna bli aktuell, eller som kan beröras av räddningsinsatsen,
6. underrätta berörd flygtrafikledningsenhet när information om nödläget har tagits emot från någon annan källa,
7. i ett tidigt skede begära att luftfartyg, sjöfarkoster och andra som inte är särskilt utpekade i verksamhetsplanen och har möjlighet, att hjälpa till med att:
 - a) lyssna efter sändningar från det nödställda luftfartyget, från överlevnadsutrustning eller ELT,
 - b) bistå det nödställda luftfartyget så långt som möjligt, och
 - c) informera flygräddningscentralen om den vidare utvecklingen.
8. utifrån den information som finns tillgänglig, göra en detaljerad plan för att leda flygräddningsinsatsen och kommunicera planen till de myndigheter och organisationer som berörs av räddningsinsatsen,
9. ändra den detaljerade planen i den mån det är nödvändigt och i enlighet med händelseutvecklingen, och
10. underrätta lämpliga haveriutredande myndigheter.

Påbörjande av flygräddningsinsats med avseende på luftfartyg vars position är okänd

6 § Om ett kritiskt läge har deklarerats för ett luftfartyg vars position är okänd, och som kan beröra andra flygräddningsregioner än den svenska, gäller följande om inte Sverige överenskommit annat i samarbetsavtal med annan stat gällande flygräddning:

1. När flygräddningscentralen har underrättats om att det föreligger ett kritiskt läge, men inte vet om andra räddningscentraler har vidtagit några åtgärder, ska den förutsätta att den ansvarar för att inleda lämpliga insatser i enlighet med 3-5 §§.
2. Flygräddningscentralen ska överlägga med räddningscentraler i angränsande stater i syfte att utse den bäst lämpade räddningscentralen och som genast ska ta det fulla ansvaret.
3. När flygräddningscentralen vid ett kritiskt läge fått det övergripande koordinationsansvaret ska flygräddningscentralen informera alla räddningscentraler som kan komma att bli delaktiga i uppdraget om omständigheterna kring det kritiska läget och om den vidare utvecklingen av situationen.

Flygräddningscentralen ska på motsvarande sätt informera en annan räddningscentral som har det övergripande koordinationsansvaret.

Information till luftfartyg som deklarerat kritiskt läge

7 § När det är tillämpligt ska flygräddningscentralen vidarebefordra information om det påbörjade uppdraget till den flygtrafikledningsenhet som betjänar det lufterum som luftfartyget befinner sig i, så att den informationen kan lämnas till luftfartyget.

Metoder för räddningsenheter

8 § När flygräddningscentralen har involverat en räddningsenhet i en räddningsinsats ska räddningsenheten använda de metoder som beskrivs i IAMSAR Manual Volume III (Doc 9731-AN/958), sjunde utgåvan, utfärdad 2008, om metoderna är tillämpliga med hänsyn till rådande förhållanden. När dessa metoder inte är tillämpliga kan en räddningsenhet föreslå annat lämpligt förfarande för flygräddningscentralen.

9 § När flygräddningscentralen har utsett en lämplig ACO till att fungera som en samverkande, rådgivande och stödjande funktion, ska ACO ta hänsyn till de övriga ingående räddningsenheternas kapacitet och operativa förutsättningar.

Förfaranden för flygräddningscentralen – avsluta och avbryta uppdrag

10 § Den flygräddningsledare som ansvarar för flygräddningsinsatsen avgör när räddningstjänsten ska avslutas. Räddningsledaren ska då informera andra berörda myndigheter.

Allmänna råd

Information från andra lämpliga myndigheter kan behövas. Den informationen kan påverka beslutet.

11 § När en flygräddningsinsats har genomförts eller när den flygräddningsledare som ansvarar för flygräddningsinsatsen anser eller informeras om att det inte längre föreligger någon nödsituation, ska det kritiska läget avbrytas, flygräddningsinsatsen avslutas och alla som har deltagit eller underrättats ska informeras på lämpligt sätt.

12 § Om ett flygräddningsuppdrag blir ogenomförbart och flygräddningsledaren som ansvarar för flygräddningsinsatsen anser att det fortfarande kan finnas överlevande, ska flygräddningscentralen tillfälligt avbryta pågående aktiviteter och avvakta vidare utveckling. Flygräddningscentralen ska också informera alla andra som har deltagit eller underrättats på lämpligt sätt.

Ny, relevant information som tas emot ska utvärderas och flygräddningsinsatsen ska återupptas när det är motiverat och genomförbart.

Förfaranden vid en olycksplats

13 § När flera luftburna räddningsenheter är delaktiga i ett flygräddningsuppdrag, ska flygräddningscentralen vid behov utse en ACO som på plats ska koordinera alla insatser för att uppnå säkerhet och effektivitet i luften.

Åtgärder från befälhavare för ett luftfartyg som upptäcker att ett annat luftfartyg, sjöfarkost eller någon annan är i nöd

14 § I de fall en befälhavare för ett luftfartyg ska underrätta en flygräddnings- eller flygtrafikledningsenhet enligt 110 § luftfartsförordningen (1986:171) ska befälhavaren till flygräddningscentralen eller till en flygtrafikledningsenhet meddela de flesta möjliga av följande uppgifter:

1. typ av luftfartyg eller sjöfarkost i nöd, dess identifieringsbeteckning och fartygets belägenhet,
2. position uttryckt i geografiska koordinater eller i avstånd och riktvisande bäring från ett tydligt framträdande landmärke eller från en signifikant punkt,
3. tidpunkt för observation uttryckt som timmar och minuter i UTC,
4. antal personer som kunnat iakttas,
5. huruvida någon har setts lämna det nödställda luftfartyget eller sjöfarkosten,
6. väderförhållanden på platsen,
7. de överlevandes synbara fysiska tillstånd, och
8. den väg som synbart är mest lämplig för att nå platsen för nödläget.

15 § Om det första luftfartyget som når olycksplatsen inte är en luftburn räddningsenhet, ska det ta ansvaret för övriga luftfartygs insatser på platsen, till dess att den första luftburna räddningsenheten når platsen. Detta gäller dock endast om det inte medför någon fara för det egna luftfartyget, besättningen eller passagerarna.

16 § Om ett sådant luftfartyg som avses i 15 § under tiden inte kan etablera kommunikation med en lämplig räddningscentral eller en flygtrafikledningsenhet, ska det komma överens med ett annat luftfartyg om att lämna över sådan kommunikation till ett luftfartyg som kan etablera och upprätta sådan kommunikation till dess att den första luftburna räddningsenheten når platsen.

17 § Ett luftfartyg som måste dirigera en sjöfarkost till den plats där ett annat luftfartyg eller en sjöfarkost är i nöd ska göra detta genom noggranna anvisningar med tillgängliga förbindelsemedel. Om det inte går att upprätta radioförbindelse ska luftfartyget använda lämplig signal enligt bilaga 8.

18 § Ett luftfartyg som måste lämna upplysningar till överlevande eller till spaningspatruller på marken när dubbelriktad radioförbindelse inte är tillgänglig ska, om så är möjligt, fälla kommunikationsutrustning med vilken direkt förbindelse kan upprättas, eller kasta ned meddelandet.

19 § När en marksignal som anges i bilaga 8 har lagts ut, ska ett luftfartyg visa om signalen är uppfattad eller inte på så sätt som anges i samma bilaga.

20 § När en signal som anges i bilaga 8 iakttas, ska de åtgärder vidtas som följer av signalens innebörd enligt samma bilaga.

Avvikelserapportering och utvärdering

21 § För de delar som påverkar flygsäkerheten ska flygräddningscentralen ha ett system för driftavvikelser och systemavvikelser för den operativa effektiviteten i flygräddningsverksamheten i flygräddningsregionen.

22 § När en avvikelse som påverkar flygsäkerheten uppmärksammas, ska en avvikelserapport sändas till Transportstyrelsen inom 7 dagar. Rapporten ska vara kommenterad och i förekommande fall innehålla information om de åtgärder som omedelbart vidtagits.

Allmänna råd

Transportstyrelsens fastställda blankett¹ bör användas vid avvikelse-rapportering. Om Transportstyrelsens blankett inte används bör rapporten minst omfatta datum och tid för avvikelsen, beskrivning av avvikelsen och förslag till åtgärder. Avvikelserapporten kan i efter-hand, dock snarast möjligt, kompletteras med förslag till åtgärder.

23 § Flygräddningscentralen ska utvärdera den faktiska flygräddningsverksamheten i flygräddningsregionen. Utvärderingarna ska omfatta alla relevanta avvikelser avseende den utrustning och de processer som används.

6 kap. Undantag

1 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 augusti 2010, då Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2005:1) om flygräddningstjänst ska upphöra att gälla.

¹ Blankett för detta ändamål finns att hitta på Transportstyrelsens webbplats.

2. Godkänd utbildningsplan enligt 2 kap. 7 § ska finnas på plats senast den 1 februari 2011.

3. Kravet på överlevnadsutrustning i 2 kap. 15 § ska börja tillämpas senast den 1 november 2010.

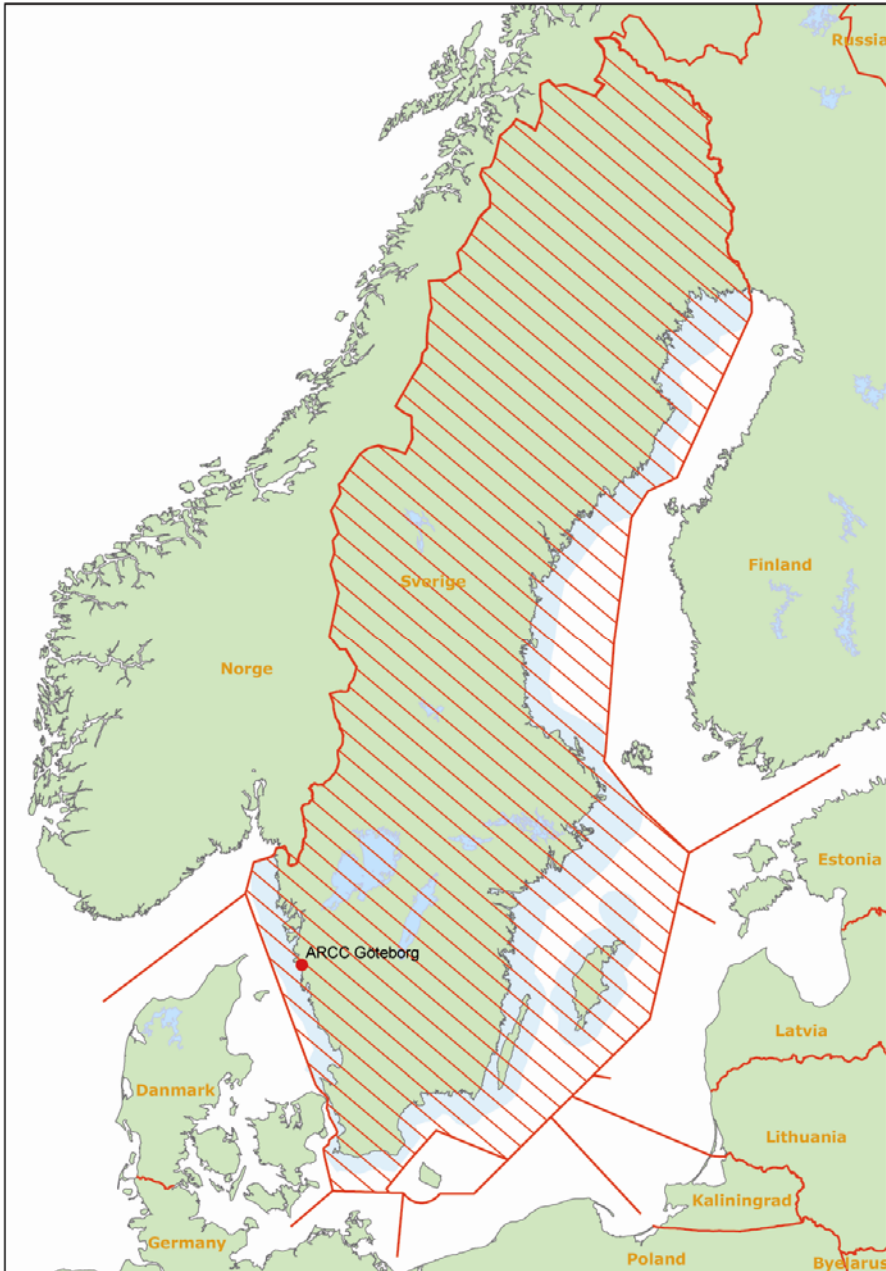
4. Verksamhetsplan som beskriver undsättning av ett stort antal överlevande enligt 4 kap. 3 § ska vara upprättad senast den 1 juli 2011.

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Kristina Norberg
(Luftfartsavdelningen)

Bilaga 1 Svensk flygräddningsregion

Bilaga 2 Röd torn

Checklistan finns att hämta på: [www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga blanketter luftfart/tillbud och olvckor](http://www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga%20blanketter%20luftfart/tillbud%20och%20olvckor)

Flygplats

RÖD CHECKLISTA Haveri med känd haveriplats

Signatur: _____

Datum / Tid: _____

Anropssignal: _____

Registrering: _____

FAKTARUTA:

Från _____ tornet-Röd Checklista-
Haveri med känd haveriplats

Flygplantyp: _____

Haveriplats: _____

Totalt antal ombord: _____

Farligt gods (UN-nr): _____

Övrigt: _____

Åtgärd: informera enligt faktaruta	Samband *	Utförd
1. Utlös haverilarm		
2. Informera insatsledare		
3. Larma larmcentral via trepartsamtal med flygräddningscentralen		
4. Informera skiftledare ACC / TMC		
5. Informera flygoperatör Inhämta kompletterande uppgifter (ev. via FPC)		
6. Informera flygplatschef		
7. Informera ATS arbetsledning		
8. Inspektera banan vid behov		

* Samband kan lokalt ersättas med separat telefonlista.

Rekommendationer:

Begär återläsning när information ges enligt faktarutan.

Beakta stängning eller nedklassning av flygplatskategori.

Ev. utsändning av NOTAM.

Vid behov inkalla extra ATS-personal.

Hänvisa media till pressjour – tel-nr:

Avlösning och debriefing för berörd personal.

Vid behov - ge återmatning till insatsledaren.

Flygtrafikledningen

datum

Bilaga 3 Grön torn

Checklistan finns att hämta på: www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga/blanketter_luftfart_tillbud_och_olyckor

Flygplats

GRÖN CHECKLISTA Varningslarm Signatur: _____ Datum / Tid: _____ Anropssignal: _____ Registrering: _____	FAKTARUTA: Från _____ tornet-Grön Checklista- Varningslarm Flygplantyp: _____ Larmorsak: _____ Totalt antal ombord: _____ Position: _____ Beräknad landningstid: _____ Bana för landning: _____ Farligt gods (UN-nr): _____ Övrigt: _____

Åtgärd: informera enligt faktaruta	Samband *	Utförd	Avlarm
1. Utlös varningslarm			
2. Informera insatsledare			
3. Larma flygräddningscentralen via larmcentral (Begär - flygräddningen med trepartsamtal)			
4. Informera skiftledare ACC / TMC			
5. Informera flygoperatör Inhämta kompletterande uppgifter (ev. via FPC)			
6. Informera flygplatschef			
7. Informera ATS arbetsledning			
8. Haveri eller nödlandning – övergå röd / gul checklista			
9. Avlarma – efter beslut av räddningsledare			
10. Inspektera banan vid behov			

* Samband kan lokalt ersättas med separat telefonlista.

Rekommendationer:

- Begär återläsning när information ges enligt faktarutan.
- Vid behov – inkalla extra ATS-personal.
- Meddela insatsledaren när flygplanet är nr 1 på final.
- Ge fortlöpande information till flygräddningscentralen.
- Hänvisa media till pressjour – tel-nr:
- Vid behov – ge återmatning till insatsledaren efter händelsen.

Flygtrafikledningen

datum

Bilaga 4 Gul torn

Checklistan finns att hämta på: www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga/blanketter/luftfart/tillbud/och/olvckor

Flygplats

GUL CHECKLISTA

Förmodat haveri eller
haveri med okänd haveriplats

Signatur: _____

Datum / Tid: _____

Anropssignal: _____

Registrering: _____

FAKTARUTA:

Från _____ tornet–Gul Checklista-
Förmodat haveri / haveri med okänd
haveriplats

Flygplanstyp: _____

Händelse: _____

Totalt antal ombord: _____

Troligt/Senast läge: _____

Kurs: _____ Fart: _____ Höjd: _____

Destination: _____

Farligt gods (UN-nr): _____

Övrigt: _____

Åtgärd: informera enligt faktaruta	Samband *	Utförd	Meddelat Resultat
1. Larma flygräddningscentralen via larmcentral, (samråd kritiskt läge) (Begär – flygräddningen med trepartsamtal) Flygräddningscentralen beslutar i samråd med TWR om/när haverilarm ska utlösas.			
2. Larma pejlgupper			
3. Informera skiftledare ACC / TMC			
4. Informera flygoperatör Inhämta kompletterande uppgifter (ev. via FPC)			
5. Informera insatsledare			
6. Informera flygplatschef			
7. Samråd med flygräddningscentralen om efterforskningsuppgifter			
8. Informera ATS arbetsledning			
9. Då haveriplats blir känd – övergå till RÖD checklista utan att utlösa haverilarm – notera tid			
10. Vid landning utan anmärkning – avlarma efter beslut av räddningsledare			

* Samband kan lokalt ersättas med separat telefonlista.

Rekommendationer:

Begär återläsning när information ges enligt faktarutan.

Vid behov inkalla extra ATS-personal.

Ge fortlöpande information till flygräddningscentralen.

Hänvisa media till pressjour – tel-nr:

Beakta stängning eller nedgradering av flygplatskategori.

Ev. utsändning av NOTAM.

Avlösning och debriefing för berörd personal.

Flygtrafikledningen

datum

Bilaga 5 Blå torn

Checklistan finns att hämta på: www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga/blanketter_luftfart/tillbud_och_olvckor

Flygplats

BLÅ CHECKLISTA Hot mot luftfartyg i luften Signatur: _____ Datum / Tid: _____ Anropssignal: _____ Registrering: _____	FAKTARUTA: Från _____ tornet – Blå checklista- Hot mot luftfartyg i luften Flygplantyp: _____ Händelse: _____ Totalt antal ombord: _____ Position: _____ Destination: _____ Beräknad landningstid: _____ Bana för landning: _____ Farligt gods (UN-nr): _____ Övrigt: _____

Åtgärd: informera enligt faktaruta	Samband *	Utförd	Meddelat Resultat
1. Larma flygräddningscentralen via larmcentral, (Begär – flygräddningen med trepartsamtal)			
2. Flygräddningscentralen larmar RKC som larmar polisresurs			
3. Utlös ev. varningslarm (samråd med flygräddningscentralen)			
4. Informera insatsledare			
5. Informera flygplatschef/securityansvarig			
6. Informera skiftledare ACC (som informerar FPC vilka sänder SS-meddelande till berörda stater, gäller endast vid kapning)			
7. Informera ATS arbetsledning			
8. Informera flygoperatör			
9. Avlarma efter beslut av ansvarigt polisbefäl			

* Samband kan lokalt ersättas med separat telefonlista

Rekommendationer:

- Begär återläsning när information ges enligt faktarutan.
- Beakta rekommenderad uppställningsplats.
- Vid behov inkalla extra ATS-personal.
- Ge fortlöpande information till flygräddningscentralen.
- Hänvisa media till pressjour – tel-nr:
- Beakta stängning eller nedgradering av flygplatskategori.
- Ev. utsändning av NOTAM.
- Avlösning och debriefing för berörd personal.

Flygtrafikledningen

datum

Bilaga 6 Gulgrön ACC

Checklistan finns att hämta på: www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga/blanketter/luftfart/tillbud_och_olyckor

TMC/ACC

GRÖN/GUL CHECKLISTA

Varningslarm,
förmodat haveri eller
haveri med okänd haveriplats

Signatur/Position: _____

Datum / Tid: _____

Anropssignal: _____

Registrering: _____

FAKTARUTA:

Från ACC – Grön/Gul Checklista

Flygplantyp: _____

Händelse: _____

Totalt antal ombord: _____

Troligt/Senast läge: _____

Kurs: _____ Fart: _____ Höjd: _____

Startflygplats: _____

Destination: _____

Farligt gods (UN-nr) _____

Övrigt: _____

Åtgärd: informera enligt faktaruta	Samband *	Utförd	Meddelat Resultat
1. Larma flygräddningscentralen			
2. Överlämning till övertagande ATS Informera ATS på planerad landningsflygplats			
3. Informera ATS arbetsledning			
4. Informera flygoperatör Inhämta kompletterande uppgifter (ev. via FPC)			
5. Om faran upphör – avlarma efter beslut av räddningsledare			

* Samband kan lokalt ersättas med separat telefonlista.

Rekommendationer:

Begär återläsning när information ges enligt faktarutan.

Inkalla personalförstärkning.

Ge fortlöpande information till flygräddningscentralen.

Hänvisa media till flygräddningscentralen alt pressjour – tel-nr

Avlösning och debriefing för berörd personal.

Flygtrafikledningen

datum

Bilaga 7 Blå ACC

Checklistan finns att hämta på: www.transportstyrelsen/blanketter/ovriga/blanketter/luftfart/tillbud_och_olyckor

TMC/ACC

BLÅ CHECKLISTA Hot mot luftfartyg i luften

Signatur/Position: _____

Datum / Tid: _____

Anropssignal: _____

Registrering: _____

FAKTARUTA:

Från TMC/ACC – Blå checklista

Hot mot luftfartyg i luften

Flygplantyp: _____

Händelse: _____

Totalt antal ombord: _____

Position: _____

Landningsflygplats: _____

Farligt gods (UN-nr): _____

Övrigt: _____

Åtgärd: informera enligt faktaruta	Samband *	Utförd	Meddelat Resultat
1. Larma flygräddningscentralen			
2. Flygräddningscentralen larmar RKC som larmar polisresurs			
3. Informera Luftbevakningen			
4. Informera befälhavare (gäller ej vid kapning)			
5. Informera luftfartygets operatör eller dennes representant			
6. Informera FPC (som sänder SS-meddelande till berörda stater, gäller endast vid kapning)			
7. Överlämning till övertagande ATS			
8. Om faran upphör – avlarma (efter samråd med flygräddningscentralen / RPS)			

* Samband kan lokalt ersättas med separat telefonlista.

Rekommendationer:

Begär återläsning när information ges enligt faktarutan.

Ge fortlöpande information till flygräddningscentralen.

Hänvisa media till flygräddningscentralen alt. pressjour .

Låt flygplanet ligga ostört på egen frekvens (ex.v 121,5 kHz)

Vid behov av tolk, kontakta polismyndighet.

Beakta att Försvarsmaktens incidentrote kan komma att medverka - info via flygräddningscentralen.

Flygtrafikledningen

datum

Bilaga 8 Signaler för flygräddningstjänst

Signaler från luftfartyg till sjöfarkost

Följande manövrer utförda i följd av luftfartyg innebär att det önskar dirigera en sjöfarkost till ett nödställt luftfartyg eller sjöfarkost:

1. Flygning minst ett varv omkring fartyget.
2. Flygning på låg höjd framför fartyget tvärs dess avsedda färdlinje och
 - a) vintippning,
 - b) omväxlande ökning och minskning av gaspådrag, eller
 - c) ändring av propellerinställningen.
3. Flygning i den riktning man önskar dirigera fartyget.

Uppreping av ovanstående manövrer har samma innebörd.

Följande manöver utförd av luftfartyg innebär att tidigare begärd hjälp av sjöfarkost inte längre behövs:

1. Flygning på låg höjd tvärs fartygets kölvatten nära aktern och
 - a) vintippning,
 - b) omväxlande ökning och minskning av gaspådrag, eller
 - c) ändring av propellerinställningen.

Signaler från marken till luften som överlevande lagt ut

Nr	Meddelande	Signal
1	Behöver hjälp	V
2	Behöver läkarhjälp	X
3	Nej eller nekande	N
4	Ja eller jakande	Y
5	Fortsätter i den här riktningen	↑

Signaler från marken till luften som räddningspatruller lagt ut

Nr	Meddelande	Signal
1	Uppdraget slutfört.	LLL
2	Alla ombordvarande funna	LL
3	Endast en del av de ombordvarande funna	++
4	Kan inte fortsätta. Återvända till basen	XX
5	Vi har delat upp oss i två grupper som fortsätter i de angivna riktningarna.	
6	Har fått uppgift om att luftfartyget finns i den här riktningen.	
7	Inte funnit något. Fortsätter att söka.	NN

Signaler från luften till marken

Följande signaler från luftfartyg visar att marksignalerna har förståtts:

1. Under dager; genom vingtippning.

2. Under mörker; genom att tända och släcka strålkastarna två gånger.
Om luftfartyget inte är utrustat med strålkastare, genom att släcka och tända navigationsljusen två gånger.

Om ovanstående signaler inte ges innebär det att signalerna inte har förståtts.